

LESNI DELAVEC

Glasiło Osrednjega društva lesnih delavcev

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. — Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Šelenburgova ulica šte. 6/II, desno. — Naročnina stane letno 26 Din, polletno 13 Din, četrletno 650 Din, posamezna številka stane 1 Din. — Oglasi se za milimeter prostora v dolžini širine enega stolpca pri enkratni objavi računajo po 2, pri trikratni objavi po 1.80 in pri večkratni objavi po 1.40 Din. — Nefrankirane ali premalo frankirane dopise se ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije so poštnine proste.

Štev. 17.

Ljubljana, dne 1. septembra 1925.

Leto IV.

Piše I. T.

1895 — 1925.

Pričetek organizatoričnega dela.

(Nadaljevanje.)

Ko je deželna vlada za Kranjsko vzela pravila na znanje in je bil Ivan Letnar potom mestnega magistrata o tem obveščten, je preteklo še skoraj mesec dni, predno je bilo vse pripravljeno za sklicanje ustanovnega oziroma osnovnega občnega zbora.

Arhiv mestnega magistrata nam pove, da je Letnar končno sklical ustanovni občni zbor na dan 1. septembra ob 9. uri dopoldne k Perlesu.

Ne bo škodovalo, če vsaj nekaj prvotnih spisov priobčimo v originalu, ker so za našo strokovno organizacijo vsekakor zgodovinskega pomena. Imeli bomo vsaj jasno sliko iz prvotne dobe.

Dokument, ki je bil poslan mestnemu magistratu kot naznanilo, se glasi:

Slavni magistrat

Ponižno podpisani uljudno naznanjam, da bode v nedeljo dne 1. septembra ob 9. uri dopoldne v gostilniških prostorih g. Perlesa osnovalni shod strokovnega društva mizarških pomočnikov za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1895.

Ivan Letnar.

Dnevni red:

1. Poročilo o društvenih zadevah,
2. volitev predsednika in odbora,
3. vpisovanje udov.

Kako se je vršil ustanovni občni zbor, kaj se je na njem razpravljalo in kdo je na njem govoril, nam najboljšje predoči poročilo organa takrat še mestne policije. Njegovo poročilo se glasi:

H. št. 26951.

Slavni mestni magistrat

Usled ukaza slavnoistega z dne 30. avgusta t. l. št. 26951. interveniral je vdano podpisani pri osnovnem shodu strokovnega društva mizarških pomočnikov za Kranjsko dne 1. t. m. v gostilniških prostorih pri Perlesu ter poroča o tem zborovanju nastopno:

Zborovanja udeležilo se je nad 200 delavcev; med temi je bilo veliko delavcev drugih strok in voditeljev socialnih demokratov: Kordelič, oba Železnikarja, Souyer, Düh, Kramaršič i. dr.

Sklicatelj Ivan Letnar, otvori zborovanje ob pol 10. uri, pozdravši prisotne imenuje voditeljem tega shoda I. Slejko, Ržena, Škofa, ter da na to besedo mizarju Josipu Perku.

Govornik pozdravi delavce, želi jim dobro bodočnost, označi pomen strokovnih društev, katerim prva naloga bodi izobrazba edinost in solidarnost ter da si delavci pribore tem

potom one pravice, katere drugi človeški sloji uže dolgo uživajo; nadalje navede, da je namen društva, da se delavski čas skrajša, plača povikša in omeni, da delavci dosedaj še nobene podpore radi bede niso dobili, ako so tudi zelo prizadeti po potresu in končuje, da bodi geslo novemu društvu sloga in edinost, ter Bog živi društvénike.

Nato vrši se druga točka dnevnega reda volitev predsednika in odbora.

Predsednikom se izvoli Ivan Letnar, podpredsednikom Jurij Petrovič, I. zapisnikarjem Jožef Perko, II. zapisnikarjem Martin Ogorelc, blagajnikom Franc Škof, podblagajnikom Ivan Črnivc. V ostali odbor pa: Martin Seljak, Jožef Sivec, Gašper Štrukelj, Jakob Drenovič, Matevž Ježek, Lovrenc Breclnik, Jožef Zupan, in Karel Pečenko.

Po končani volitvi prebere Perko došle pozdrave, iz Graca, Dunaja itd.

Potem predlaga Martin Seljak glede na delo da naj se delavci združijo in zahtevajo iste plače in isti delavni čas, kakor je v drugih velikih mestih vpeljan.

Za tem govori krojač Franc Železnikar o koristih strokovnih društev kakor na vseh enacih shodih prvotno človeško družbo, govori o napredku, kulturne organizacije ter priporoča složnost in izobrazbo ker si delavci vse zamorejo priboriti z duševnim bojem ne pa z meči.

Dalje pozdravi čevljar Kordelič Karel društvénike imenim socialnega političnega društva „bodočnost“ in delavskega izobrazovalnega društva. Govornik priporoča jim složnost organizacije ter da se združeni pogajajo za skrajšanje delavnega časa in povišanje plače, kakor da naj tudi zahtevajo občno volilno pravico priporoča jim delavski list jih vabi na shod društvo bodočnost, katerega je on sklical za popoldne v Kazino.

Za tem priporoča iz Celja došli krojač Mihael Železnik, organizacijo in složnost med delavci želi da bi se vsi proletarci združili pod rudečo zastavo in pravi da socialisti žele vsem ljudem dobro papež pa da je poslal bednim siromakom ko so ga denarne pomoči prosili svoj blagoslov nakar mu je podpisani po predsedniku besedo odtegniti dal.

Končno priporočata tudi Gašper Štrukelj in krojač Železnikar, složnost in ljubezen, med delavci prvi neoziraje se na strankarstvo Železnikar pa razlaga pomen besede socialist.

Tretja točka dnevnega reda upisovanje udov se sklne da bodi upisnina 25 x društvénina pa 20 x na mesec.

Potem zaključje predsednik ob dvanajsti in četrt opoldne zborovanje.

V Ljubljani, dne 2. IX. 1895 l.

Ivan Robar.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Kdo je kriv?

Iz poročil in dopisov, ki jih dobiva tajništvo našega Osrednjega društva, je posneti, da vlada med lesnimi delavci ogorčenost, ker morajo plačevati novi, direktni davek, ki ga je buržuazija potom

svoje vlade in potom svojega parlamenta naložila delavcem in ki jim ga morajo delodajalci kar odtegovati od plač.

Ta ogorčenost je v polni meri opravičena, toda opravičeno in pravilno ni, če so ponekod člani naše strokovne organizacije mnenja, da je novega davka kriva strokovna organizacija in da bi naša strokovna organizacija kratkomalo lahko ta davek odpravila, če bi le hotela, in ker tega ne stori, to smatrajo že za dokaz, da organizacija nič ne pomaga. Človek se mora nad tako argumentacijo in nad takimi nazori nehote trpko zasmejati. Da pa sodrugi ne bodo stvar glede novega direktnega davka napačno pojmovali in napačno razlagali ter tolmačili, se vendar moramo vprašati, kdo je kriv, da se ga ne odpravi? In da si bomo popolnoma na jasnem, si na to vprašanje moramo tudi precizno odgovoriti. Začnimo torej.

Dokler smo imeli deset naših sodrugov v parlamentu, vladi niti na um ni prihajalo, da bi prišla s kakim zakonskim osnutkom, po katerem naj bi se delavcem naložil kak nov direktni davek, ker se je dobro zavedala, da bi v parlamentu samem bila naletela na najhujši odpor. Vse drugačen pogum pa je vlada dobila, ko pri zadnjih volitvah delavci niti enega svojega zastopnika niso poslali v narodno skupščino. Kakega dr. Gosarja vendar ne moremo smatrati za delavskega poslanca, saj ga je poslala v parlament meščanska klerikalna stranka, ki ga vlada popolnoma opravičeno tudi sama smatra kot takega. Vsa buržuazija z vlado vred je po končanih zadnjih volitvah takoj videla in vedela koliko je udarilo. Za buržuazijo in njene vlado je prišel čas za naskok na delavske žepe. Z bistrim očesom je opazila, da ji razdrapanost v delavskih vrstah daje popolnoma proste roke. A tudi v strokovnih organizacijah se je vršila borba delavec proti delavcu tako, da tudi te niso bile dovolj jake, da bi vladni krogi imeli pred njimi rešpekt in upoštevali njihovo voljo. Skratka, popolno brezmočje je vlada v polni meri izrabila. Posledice tega čutimo danes kot skeleče rane, ki nam jih v obliki davščin v naše telo zasaja. Ne povprašujmo raje kdo je kriv novim davkom, ker bi se na zadnje morali potrkati na lastna prsa. Krivi novega davka so torej delavci sami.

Strokovna komisija za Slovenijo, v kateri je včlanjeno tudi naše Osrednje društvo, je sklicala protestna zborovanja proti novemu davku; z rdečico v obrazu pa moramo danes priznati, da se delavstvo teh shodov ni udeleževalo v toliki meri, kakor bi se lahko. Tudi lesne delavce smo klicali na plan — in v koliko so se temu klicu odzvali? Žal, da godrnjamo in rentočimo vedno še le takrat, kadar je že prepozno.

Delavske zbornice so v sporazumu in skupno z delavskimi strokovnimi organizacijami storile pri vladi vse mogoče korake, če se pa ni posrečilo novega davka popolnoma odpraviti, ni to krivda strokovne organizacije, ki vladi še vedno ne imponira, ker je še na tisoče lesnih in drugih delavcev, ki se ne zavedajo, da fundamentalni predpogoj vseh uspehov je, biti član strokovne organizacije.

Le pomislimo, koliko truda in pregovarjanja je treba, predno pridobiš kakega lesnega delavca za to, da vstopi v strokovno organizacijo. Koliko se včasih po nepotrebem zapravi denarja za alkohol, za strokovno organizacijo ga pa ni ali pa gre marsikateremu lesnemu delavcu denar za strokovno organizacijo tako od rok kakor smola. Na stotine izgovorov ima mnogo lesnih delavcev pri roki, samo da jim ni treba plačati prispevkov, toda od organizacije zahtevajo vse. In vrhu tega se porablja vsaka še tako malenkostna prilika za to, da se po organizaciji lopne, tudi zaradi stvari, o kateri bi moral vsak pameten človek, če bi le količkaj znal pravilno rabiti svojih možgan, vedeti in tudi priznati, da trenutno ni vstanu izvesti nekaj, kar zahteva dolgega pripravljalnega dela. Le kratkovidnost poraja nazore, da organizacija nič ne pomaga, ker ne odpravi davka. Ako bi pa funkcionarji strokovne organizacije takega modrijana vprašali, kaj se naj napravi za odpravo davka in česa bi bilo ukreniti, da se to doseže, tedaj bi jim marsikateri na otroško naiven način odgovoril, da ne ve. Zavednemu sodrugu se včasih pred takim in enakim filozofiranjem naravnost gabi. Človek bi mislil, da smo lesni delavci že zdavnaj sezuli otroške čevljičke začetkov strokovnega pokreta, opažati pa je, da se teh čevljičkov kar znebiti ne moremo in da za trdne čevlje s kvedrom še vedno nismo dozoreli.

Res je, da je novi, direktni davek na ročne delavce skrajno neumesten in krivičen, krivičen tembolj, ker ročnim delavcem ni zjamčen eksistenčni minimum. Lažje bi bil novi davek razumljiv, če bi delavci imeli plače in zasluzke, ki bi eksistenčni minimum presegale, tako pa ne. Ali kako naj strokovna organizacija ta davek na mah odpravi? To je stvar, na katero odgovor sicer ni ravno težak, vprašanje pa je, če ga bodo navzlic temu vsi lesni delavci

poleg vseh ostalih delavcev pravilno razumeli in se po njem tudi dosledno ravnali.

Novi davek se ne da in tudi ne bo odpravil v strokovni organizaciji niti ga strokovna organizacija sama ni vstanu odpraviti. O davkih odločuje parlament! V parlamentu se ga je sklenilo in v parlamentu se ga mora zopet razveljaviti. Razveljavljenje davka pa je odvisno od tega, kako bodo delavci pri prihodnjih volitvah volili in koga bodo poslali v parlament. Če bomo volili in poslali v parlament klerikalce, demokrate, radičevce in radikale, tedaj seveda ne moremo pričakovati, da bo davek, ki nas tišči, odpravljen; ako pa se bomo zavedali, kako smo bili od navedene družbe prevarani in bomo volili ter poslali primerno število svojih delavskih zastopnikov v parlament in če bomo poleg tega še delovali na to, da bodo strokovne organizacije jake in močne, tako da bo pritisk v parlamentu in potom strokovne organizacije pritisk izven parlamenta, tedaj bomo s sigurnostjo smeli pričakovati, da se bomo krivičnega davka znebili. A ne samo to, preprečili bomo poleg tega vse namene poslabšanja socialne zakonodaje, ki jih meščanske stranke imajo, in dosegli vrhu tega marsikatero zboljšanje. V nasprotnem slučaju, to je če ne bomo poslali svojih zastopnikov v parlament in če ne bomo imeli zadosti jake strokovne organizacije, lahko pričakujemo, da ne bo ostalo samo pri tem davku, ampak da nam bodo ta davek znatno povišali in povrh tega še novih davkov naložili.

Tako se imajo stvari. Zato delajmo z vsemi silami na to, da se naša strokovna organizacija in delavski pokret sploh do najvišje možnosti poveča ter utrdi. Nikar torej ne mlatimo prazne slame z anekdotami, zakaj strokovna organizacija ne odpravi nobenega davka, skratka, ne bodimo šalobarde.

Dolge povesti kratki konec.

K računskemu zaključku OUZD v Ljubljani za l. 1924.

Podravnatelj Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani dr. Jože Bohinjec nam je poslal obširno „pojasnilo“ k računskemu zaključku tega urada za l. 1924, objavljenem v št. 66 Uradnega lista z dne 14. julija t. l., ki izkazuje 16.938.49 Din izgube. Dolga je povest, ki nam jo je poslal okrožni urad, konec njen je pa jako kratek. S številkami, ki jih navaja ta povest z žonglersko spretnostjo, se bomo popečali v prihodnjih številkah „Lesnega delavca“ ter povedali brez ovinkov, zakaj je prišlo delavsko zavarovanje pri nas na psa. Nismo namreč naivneži, da bi slepo verjeli vsemu, kar nam kdo servira. Za danes le nekaj splošnih pripomb kot uvod:

„Pojasnilo“ pravi, da bode dejstvo, ker je bil računski zaključek za l. 1924 objavljen, „razpršilo marsikatero predsodke in razčistilo marsikatera napačna mnenja, ki v naši zlasti pridobitni delavski javnosti vzdržujejo in utrjuje nerazpoloženje proti uradu“.

Dalje pravi „pojasnilo“, da „stvar socialnega zavarovanja ni stvar posameznikov ali posameznih slojev, ampak velevažna stvar celega naroda“.

Nekoliko pozno, skoro prepozno prihaja to spoznanje. Vtis imamo, da bi nekateri radi, da bi sedaj mi blagoslovljali to, kar so oni še nedavno preklinjali. Pa ne pojde tako gladko.

Komu je namenjeno zatrđilo, da socialno zavarovanje ni stvar posameznikov ali posameznih slojev? Mi tega nismo nikdar trđili, pač pa nekdo drugi... Tudi nerazpoloženja zoper socialno zavarovanje nismo ustvarjali mi, temveč ravnotako nekdo drugi.

Na žalost so bili med destruktivnimi elementi in razdirači delavsko-zavarovalnih ustanov pri nas tudi nekateri nastavljenici teh ustanov. Ne bomo brezpogojno verjeli vsakemu, ki je še nedavno razbijal, sedaj bi pa rad, da ga podpiramo. Da, socialno zavarovanje ni stvar posameznikov!

Imamo dobre oči in vidimo marsikaj; imamo pa tudi dober spomin in nismo pozabili dogodkov iz polpretekle dobe. Dogodki, ki so se odigrali v minuli dobi, pa so kazali, kakor da je socialno zavarovanje pri nas stvar posameznikov in ne celega naroda. Ogabni notranji boji, ki so se najprvo odigrali pri Pokojninskem zavodu za privatne nameščence, so se pozneje prenesli v druge delavske zavarovalne zavode, nazadnje v okrožni urad. V ospredju so stale skoro vedno ene in iste osebe. Tudi javnosti je bilo serviranega več porcij tega smrada. Kdor hoče vedeti kaj več, naj čita dotične številke „Unije“, „Organizatorja“ in druge slične liste. Iz vseh dotičnih člankov štrlijo dolgi komolci enih in istih oseb. Da ne osta-

nemo dolžni dokaza, citiramo v naslednjem enega takih slučajev. Meseca decembra 1922. leta so bile v Ljubljani občinske volitve, pri katerih so se združile vse stranke zoper samostojne demokrate v takozvani „Zvezi delovnega ljudstva“. Samostojni demokratje so izdajali za časa volilne borbe dnevnik „Napredna Ljubljana“. Ta dnevnik je v 3. številki od 25. novembra 1922 priobčil sledeči članek:

„Zveza delovnega ljudstva. Poleg klerikalnih in komunističnih generalov sede v „Zvezi delovnega ljudstva“ tudi še oni socialisti, ki tvorijo takozvano Perič-Kocmurjevo grupo. Ker stoji na čelu kandidatske liste „Zveze delovnega ljudstva“ dr. Perič, smemo po vsej pravici smatrati, da je njegova politična grupa najbolj mero-dajna za stališče, ki ga zavzema „Zveza delovnega ljudstva“ napram socialnemu vprašanju. Zlasti je to stališče interesantno, ker se je baš Peričeva skupina v socialni praksi že izkazala in ima na tem polju tudi že primeren sloves. Peričeva grupa je namreč tista, ki se je udeleževala od prevrata sem v naših delavskih socialnih zavodih. S tem, da je ta zavode okupirala ter zasedla skoro samo s svojimi pristaši ter tudi imela vodstvo teh zavodov v svojih rokah, je prevzela za poslovanje v njih vso odgovornost.

„Zveza delovnega ljudstva“ napada režim, napada sploh obstoječe stanje, češ, da ne ustreza ljudskim potrebam in željam. Sedaj pa vprašamo g. Periča, kako je njegova skupina vodila javno pravdo v delavskih socialnih zavodih? Kdo je zadovoljen? Ali obrtnik ali podjetnik, ki plačujeta ogromne prispevke za delavstvo, ali delavstvo, ki naj uživa dobrote socialnih zavodov?

Lepo so bili socialni zavodi zamišljeni. Vsak modern človek mora priznati potrebo, da taki zavodi, ki jemljejo delavca v zaščito, obstoje in se lepo razvijajo. Pomisliti pa treba, da morajo biti ti zavodi tako upravljani, da se denar, ki se zanje plačuje, najbolje in z velikim pridom porablja. Za delavce se plačujejo prispevki, ki gredo letno v tisoče, ako pa delavec zbolí, dobi le par grošev! Vsak človek, ki ima s socialnimi zavodi opraviti, dobi vtis, kakor da so samo zato tu, da se v njih zbirajo težki milijoni ter da se nabrane vsote uporabljajo za vse drugo kot je treba. Nezadovoljstvo proti „Bolniški blagajni“ in drugim delavskim zavarovalnicam zaradi tega, na žalost, raste ter obstoji prav resna nevarnost, da se vsa zgradba zaradi nesposobnosti in premajhne vestnosti ljudi, katerim je poverjeno vodstvo teh institucij, nekega dne podere.

Naj zadostujejo za danes le te splošne opazke, da se že iz njih lahko vidi, kako je to za delavca kakor za delodajalca usodopolno, če v gospodarskih in socialnih zavodih pridejo do absolutne veljave ljudje, kakršni so se zbrali v „Zvezi delovnega ljudstva“. Kakor niso bili kos svoji nalogi pri delavskih socialnih zavodih, kakor so bili tamkaj zanični, neredni in koruptni, ravno tako so bili za ljubljansko prebivalstvo, pa naj si bo to za delavca, obrtnika in za vse meščane, prava nesreča, če bi prišli na mestnem magistratu do veljave. Z denarjem bi delali kakor svinja z mehóm, ljudstvo pa bi le plačevalo.“

Za ta infamni pamflet ni odgovoren nihče drugi, nego sedanjí podravnatelj okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani gospod dr. Jože Bohinjec, ki je bil odgovorni urednik „Napredne Ljubljane“ in je dal kot tak ta surovi izbruh natisniti: Takrat je bil dr. Jože Bohinjec tajnik začasne delavske zavarovalnice zoper nezgode v Ljubljani in je moral vedeti, s kakšnimi težavami se ima boriti socialno zavarovanje v naši državi. To ga pa ni motilo, da je pustil, da se povleče okrožni urad v ljubljanske občinske volitve, s katerimi ni imel absolutno nobenega opravka. Če pomislimo, da je bil prejšnji ravnatelj okrožnega urada premeščen v Zagreb, njegovo mesto pa je zasedel dr. Jože Bohinjec, nam postane tako jasno, kakšno tendenco je zasledoval omenjeni napad.

Stvar z okrožnim uradom pa ni edina, kajti dr. Jože Bohinjec je že prej enkrat pisal, menda v „Obrtnem vestniku“, da je zahteva delavcev po osemurnem delavniku demagogija! Kdo je torej ustvarjal nerazpoloženje napram delavskim zavarovalnim institucijam, socialnemu zavarovanju in najelementarnejšim delavskim zahtevam sploh? Posledice tega rovarjenja se že kažejo, sedaj je gospode strah. Prej jim je bilo preveč denarja, sedaj, ko ga ni, pa tarnajo. Prej so govorili o ogromnih prispevkih, sedaj bi pa radi dokazali, da so isti nizki, še nižji nego so bili pred vojno.

Če trdi g. dr. Bohinjec, da socialno zavarovanje ni stvar posameznikov ali posameznih slojev, pa trdimo mi, da je socialno zavarovanje pred vsem stvar delavskega razreda! V tem ne pustimo nobenega slepomišnja! Če je delavsko zavarovanje v naši državi

danes na psu, je odgovoren za to v prvi vrsti tisti sloj, recte politična skupina, ki jej pripada gospod podravnatelj dr. Jože Bohinjec. Danes, ko je na konju, bi najbrže rad prejahal in obrnil plašč po vetru. Pa bo težko šlo, ker vemo, da volk menja dlako, čredi pa ne. To je dolge povesti kratki konec.

Preuredba 2⁰/₀ davka.

Direktni davek, ki ga je vlada in parlament, v katerem delavci nimajo nobenega zastopstva, naložila manuelnemu delavstvu, so nekoliko preuredili. Olajšava, ki je bila vnešena v zadnje dvanajstine, pride le v poštev za delavce in delavke v starosti pod 18 let in nad 65 let. Za vse druge pa znaša 3·3 odstotkov od plače, to je 3 Din 30 p od vsakih 100 Din zaslužka. Plačati morajo delavci in delavke ta davek od 1. aprila 1925 naprej.

Dotično določilo se glasi:

Vsi telesni (ročni) delavci ali delavke, ne glede na značaj opravila, katerega opravljajo, ki ne prejemajo zaslužka od države, nego od privatnih oseb in naprav, morajo plačati izza dne 1. aprila 1925 dva odstotka kot direktni državni davek in kot vse ostale državne in specialne pribitke: 0·50⁰/₀ kot invalidni davek, 0·20⁰/₀ kot naklado za vojno vprego in 0·60⁰/₀ kot izredne doklade na davek. Pri razpisu avtonomnih doklad bode, v kolikor in koder ročni delavci sploh to doklado plačujejo, služilo 0·50 Din od vsakih 100 Din kot baza.

Delavci in delavke pod 18 let in nad 65 let; delavci in delavke, kojih letni zaslužek znaša manj kot 5000 Din letno; poljedelski sezijiški delavci (dninarji) so od plačevanja tega davka oproščeni. Delodajalci jamčijo za plačevanje davka svojih ročnih delavcev.

S tem se razveljavljajo vse ostale dotične odredbe, ki so doslej veljale v poedinih pokrajinah.

Mednarodni kongres lesnih delavcev v Bruslju.

Internacionalna (mednarodna) unija lesnih delavcev je imela leta 1922 svoj kongres na Dunaju. Letos se je pa vršil kongres (šesti) v dneh od 20. do 22. julija v Bruslju. Internacionalni lesnih delavcev pripadajo točasno le evropske organizacije lesnih delavcev. Kljub vsem naporom se izvršilnemu odboru ni posrečilo, da bi bil tudi prekomorske organizacije pridobil za priključitev. Pogajanja so se vršila v zadnjih letih z ameriško zvezo lesnih delavcev, ki je bila povabljena tudi na kongres, katerega se je udeležila po svojem predsedniku in še dveh tovariših. Čim več organizacij je mednarodni uniji priključenih, tem večji je delokrog, tem močnejša bo in tudi nje vpliv tem večji. Zaraditega je vsaka zveza dobrodošla, ki hoče sodelovati za dosego velikega cilja, ki ga ima naše internacionalno gibanje. Postopanje tovariša Gossipa, ki pripada izvršilnemu odboru, je povzročilo na kongresu dolgo razpravo, kar je povzročilo, da so Angleži stavili dva predloga za zasedbo mesta v izvršilnemu odboru, ki je pripadlo Angležem. Poimensko glasovanje je odločilo, da je tovariš Gossip ostal v manjšini in je bil sprejet drugi predlog za zasedbo mesta v izvršilnem odboru. Tovariš Gossip je torej namestnik v izvršilnem odboru.

Kongres je sklepal tudi o vprašanju razmerja do komunističnih zvez. Po dva dni trajajoči razpravi je kongres zopet potrdil sklep dunajskega kongresa leta 1922, po katerem se smejo sprejemati v internacionalno unijo le take organizacije lesnih delavcev, ki pripoznajo določbe unije in program amsterdamske strokovne zveze. Vsekakor je torej onim organizacijam, ki so pridružene takozvani „rdeči“ strokovni organizaciji in tam ostanejo, priključitev sedaj nemogoča.

Kljub temu je kongres naročil izvršilnemu odboru, naj ne opušča brige, da s pogajanja in obravnava skuša pripraviti podlago za njih priključitev.

Mednarodni kongres lesnih delavcev je zboroval v svečano okrašeni dvorani bruseljskega ljudskega doma. Stene dvorane so krasile številne zastave krajev organov naše belgijske bratske organizacije. Mednarodni tajnik Woudenberg (Amsterdam) je omenjal v svojem otvoritvenem govoru, da je Bruselj za mednarodno gibanje lesnih delavcev zgodovinsko mesto. Tu se je vršil 1891 prvi mednarodni

kongres lesnih delavcev. Kakor takrat, tako velja tudi danes klic za vse zveze lesnih delavcev, da se mednarodno združijo. De Vlaemynk (Bruselj) je pozdravil kongres lesnih delavcev v imenu belgijskih strokovnih organizacij in Hauwert (Bruselj) v imenu bratake belgijske zveze lesnih delavcev. Kot zastopnik mednarodne zveze strokovnih organizacij je pozdravil kongres nje tajnik Brown (Amsterdam). Od internacionalnega urada dela je prisostvoval razpravam kongresa De Roode (Genf).

Mednarodni uniji lesnih delavcev pripada 39 zvez iz 18 dežel. Na kongresu je bilo zastopanih 29 organizacij iz 14 dežel s 40 delegati. Delegati pripadajo naslednjim organizacijam: Belgija zveza 1 in 4 delegati, Danska 10 in 5, Nemčija 2 in 6, Francija 1 in 3, Velika Britanija 2 in 4, Holandska 1 in 2, Italija 1 in 1, Norveška 3 in 4, Avstrija 1 in 2, Poljska 1 in 1, Švedska 3 in 3, Švica 1 in 1, Čehoslovaška 1 in 2, Ogrska 1 in 2. Zastopane niso bile Bulgarija, Nemčija (zveza sodarjev), Finska, Jugoslavija, Luksemburg in Ogrska (podobarji). Amerikanska zveza lesnih delavcev je poslala na kongres tovariše Hutcheson, Lakey in Gauld kot goste.

Za vodstvo kongresa sta bila določena Tarnow in Hauwaert.

Po poročilu mednarodnega tajnika, ki je bilo tiskano predloženo in ga je Woudenberg še ustno izpopolnil, posnemamo sledeče:

V letih 1922 do 1924, o katerih je poročati, je delavstvo vseh dežel silno trpelo zaradi nezaposlenosti. To je otežkočalo deželno in mednarodno organizacijsko delo. Podjetniki so poskušali poslabševati delovne razmere, kar je vodilo k velikim gospodarskim bojem. Zlasti v Nemčiji so morali lesni delavci voditi obsežne in dolgotrajne boje, ki so, spričo dobre organizacije in izvrstne discipline nemških tovarišev, končale z uspehom. V nekaterih deželah je komunistično delovanje po celicah strokovnim organizacijam mnogo škodovalo. V Franciji so komunisti zvezo lesnih delavcev razcepili, število članov je nazadovalo od 23.000 na 5000. V drugih deželah se je posrečilo zavezati komunistično razdiralno delo; kjer se je to storilo energično, je tudi uspelo ohraniti člane organizaciji. V zadnjem času nam poročaje iz vseh dežel, da se naše zveze iznova lepo razvijajo.

Ponovno se je poizkušalo pridobiti amerikansko zvezo lesnih delavcev. Toda doslej se je doseglo le to, da so se napravili med obema organizacijama prijateljski odnosi. Upati je pa, da pride kmalu do tesnejše zveze med nami. V zadnjih treh letih se je priključila uniji samo ena zveza, in sicer zveza podobarjev v Budimpešti. Takoimenovani „rdeči strokovni internacionali“ priključene ali z njo simpatizirajoče zveze v Rusiji, Rumuniji, Jugoslaviji, Franciji in Čehoslovaški so se priglasile za sprejem, ki pa se jih je moralo odkloniti, ker nočejo priznavati sprejemnih pogojev mednarodne unije ali pa jih zaradi pritiska iz Moskve ne morejo.

Naš dunajski kongres 1922 je sklenil, da smejo mednarodni uniji pripadati le one zveze, „ki so priključene kateri strokovni centrali, ki je članica mednarodne centralne zveze ter so pripravljene izjaviti, da ne bodo več podpirale rdečo internacionalo lesnih delavcev v Moskvi ali katerikoli odbor, ki bi se ustanovil v isti namen, ter da ne bodo več imele s takimi instancami ali organizacijami nikakršnega opravka.“

Izvršilni odbor se je ravnal po tem sklepu, ne pa načelstva nekaterih zvez. Ta so s poizkusi, stopiti s komunističnimi zvezami v prijateljske zveze, zanesla zmede v naše vrste in ugledu mednarodne zveze škodovala. Posebno obsodbo zasluži, da je tovariš Gossip (Anglija) v svoji lastnosti kot član izvršilnega odbora potoval h komunističnim zvezam v Rusijo in Francijo. To je prestopek proti sklepu mednarodne unije. Komunistično gibanje je danes še prav tako sovražno strokovnim organizacijam kakor prej, tako da ni nobenega razloga, da bi dunajski sklep ovrgli ali ga le izpremenili.

K poročilu tovariša Woudenberga so govorili v razpravi: Reichmann (Švica), Gross (Avstrija), Petersen (Danska), Tomkins (Anglija), Martin Petersen (Danska), Hauwaert (Belgija), Jahn (Nemčija), Volan (Norvegija), Gossip (Anglija), Barron (Anglija), Horowitz (Ogrska), Oberti (Italija), Chirom (Francija), Linde (Švedija), Svensson (Švedija) in Blairvacq (Belgija). Nato je dobil tovariš Woudenberg končno besedo. Izvajal je:

Reichmann zahteva finančno okrepitev mednarodne unije. Strinjamo se s tem, sicer pa mednarodna unija ni danes na slabšem stališču kakor je bila pred tremi leti. Tovariš Gossip se pritožuje nad mojim poročilom, ker misli, da sem ga neopravičeno napadel. Krivo je, če misli, da sem mu osebno nasproten. Izvršilni odbor se je z Gossipovo zadevo ponovno bavil in tu so se Gossipovi napori za

Ruse obsojali z vsemi glasovi proti nemu, to je njegovim. Vsi stremimo po enotni fronti, komunisti pa imajo čisto druge namene. Jahn je to točno in jasno dokazal. Gossip je stopil s sovražnimi zvezami v stik. Moskva je svojim prijateljem naročila, da stavijo na tem kongresu predloge za sprejem komunističnih zvez. To so nekatere zveze tudi storile. Menim pa, da naše zveze nimajo nobenega razloga, zavzemati se za ruska gesla. Gossip se pritožuje, da sem rekel o njem, da je orodje v rokah komunistov. Vernjem, da Gossip prav pošteno hoče enotnost strokovnih organizacij in da imajo njegovi napori samo ta cilj. On pa prezre prave namene komunistov, in zaradi tega je res, da je ali orodje ali pa tudi igrača v rokah komunistične stranke. Ker so komunisti še pravtako sovražni strokovnim organizacijam kakor so bili prej, zaradi tega se naše stališče napram njim ne more izpremeniti. Njim je klic po enotni fronti le taktična šahova poteza, to naglašajo komunistični voditelji ponovno sami. Ustvariti hočejo iz strokovnih organizacij strankine organe. To pa odklanjamo. (Konec prihodnjič.)

Po svetu.

Zakoniti 44 urni delovni teden v Avstraliji. Kakor posnemamo iz angleških delavskih časopisnih poročevalnic, je bil s 1. junijem 1925 v državi Queensland (Avstralija) uveden 44 urni delovni teden v vseh obrtnih panogah. V to potrebne zakonite odredbe je izvedla delavska vlada te države. Ker imata že dve tretjini vseh delavcev v državi 44 urni delovni teden, pač nihče ne pričakuje, da bi se kdo zaradi uvedbe tega delavnika razburjal ali pa da bi nastale kakršnekoli težje posledice.

Zdravnik o osemurnem delavniku. Francoski podjetniški list „La Journee Industrielle“ ocenjuje priznavajoč objektivno pisano knjigo francoskega zdravnika, ki jo je spisal z naslovom „Življenje delavcev“. Pisatelj knjige, ki temeljito študira delavsko življenje, hodi vsake počitnice pod tujim imenom kot preprost delavec v tovarne delat ter živi in tudi stanuje ves ta čas med delavci. Dognal je med drugim, da je v zadnjem poletju v največjih delavskih okrajih Pariza naletel komaj deset slučajev pijanosti. Pijančevalnice se obiskujejo veliko manj kakor pred vojno in njih število kaj hitro nazaduje. Zdravnik Jacques Valdour je dalje na podlagi temeljitega opazovanja spoznal, da je temu razvoju vzrok dobrodejna posledica osemurnika, kar je omogočilo, da se je nič manj kot 300.000 pariških delavcev izselilo v predmestja ter si tam nakupilo majhne hišice ali jih zidalo. Vsi ti delavci, pravi Valdour, so se odtegnili pivnicami in se vrnili k svojim rodbinam. List priporoča svojim naročnikom, francoskim industrijcem končno: „Čitajte knjigo! Morda vam ne bo vse všeč, toda našli boste v njej nekaj, kar je danes redko: iznajdljivega duha, resnobe in nesebičnega človeka.“

Gospodarstvo.

Kriza v češkoslovaški tekstilni industriji. Izprtje tekstilnega delavstva izvajajo samo češki industrijalci, dočim so se njih nemški konkurenti sporazumeli z delavstvom ter privolili v 7 do 10% povišanje mezde. V nemških tekstilnih industrijah je zaposlenih okoli 250.000 delavcev. Delavstvo pri čeških industrijah stavka. V Nachodu je okoli 10.000 delavcev javno demonstriralo ter zahtevalo, da prične vlada pri delodajalcih z intervencijo. Ministrstvo za socialno politiko skuša spor med delavci in delodajalci mirnim potom rešiti.

Zahvala.

Podpisana se Osrednjemu društvu lesnih delavcev najtopleje zahvaljujeva za nadaljnih 100 Din, ki nama jih je naklonilo kot izredno podporo (skupno 200 Din).

Sp. Loče pri Zbelovem.

Šimon in Marija Petek.

Lastnik in izdajatelj „Osrednje društvo lesnih delavcev“ v Ljubljani. Odgovorni urednik Kavčič Tomaž. — Tiskarna J. Pavliček, Kočevje.